

GEMEENTE BEDUM

RAAD : 18 juni 2014
AGENDAPUNT : 18
RV NUMMER : 038

ONDERWERP : Voorjaarsnota 2014

**VOORGESTELD
BESLUIT** :

1. De structurele en incidentele mutaties in de voorjaarsnota vaststellen;
2. De kaders voor de begroting 2015 middels een aanvullende notitie in uw raad van september vaststellen;
3. Rangorde aangeven in de lijst met bezuinigingsmaatregelen.

TOELICHTING :

Bijgaand treft u de voorjaarsnota 2014 aan.

De voorjaarsnota heeft zoals gebruikelijk weer een tweeledig karakter. Op de eerste plaats is het een voortgangsrapportage over het in de begroting 2014 opgenomen beleid. Deze rapportage is zowel in inhoudelijke als financiële zin. Op de tweede plaats heeft de voorjaarsnota het karakter van een kadernota voor de op te stellen begroting 2015 met de bijbehorende meerjarenramingen. In dit kader kunnen er dan ook voorstellen worden gedaan voor nieuw beleid. Nieuw beleid betekent echter wel een stijging van de bezuinigingsopgave. Voor een goed beeld van de financiële huishouding is het tevens noodzakelijk de uitkomsten van de meicirculaire te kennen. Pas dan is het mogelijk de omvang van de maatregelen te bepalen die ingezet moeten worden om de begroting sluitend te krijgen.

Op het moment van samenstellen van deze voorjaarsnota was de meicirculaire echter nog niet beschikbaar. De effecten van de meicirculaire zijn daardoor niet in deze voorjaarsnota verwerkt.

Het zal u duidelijk zijn dat op dit moment het volledige beeld ontbreekt om de financiële opgave goed te kunnen bepalen en daarmee keuzes te maken uit de vorig jaar bij de begroting vastgestelde lijst met voorstellen en maatregelen. Wij stellen u daarom voor u in de aanloop naar de begroting 2015 een notitie voor te leggen met een weergave van de financiële opgave en een voorgestelde oplossingsrichting voor een sluitende meerjarenraming bij de begroting 2015. Wij verwachten u deze notitie in september te kunnen voorleggen.

Wij nodigen u nadrukkelijk uit om u uit te spreken over de verschillende maatregelen die voor de volledigheid zijn opgenomen in de bijlagen bij de voorjaarsnota. Wij willen bij het opstellen van de kadernotitie rekening houden met uw voorkeuren.

Uitkomsten voorjaarsnota

De voorjaarsnota geeft voor 2014 een negatieve bijstelling van de ramingen te zien van bijna € 42.000,--. Het saldo van de primitieve begroting 2014 was ruim € 86.000,-- positief. Met deze voorjaarsnota moet dat worden bijgesteld tot een begroot saldo voor 2014 van ongeveer € 44.000,-- positief.

Saldo begroting 2014	€ 86.000
Saldo voorjaarsnota 2014	-€ 42.000
Bijgesteld saldo	€ 44.000

Het effect van de voorjaarsnota is deels incidenteel. Dit incidentele effect is per saldo € 26.000,--. Het structurele effect van deze voorjaarsnota voor de jaren na 2014 komt daarmee uit op een negatieve bijstelling van bijna € 16.000,--. Dit saldo wordt meegenomen in de meerjarenramingen die zijn opgenomen in deze nota. Deze meerjarenraming vormt de basis voor de kaderstelling van de begroting 2015.

Structureel saldo voorjaarsnota 2014	-€ 16.000
Incidenteel saldo voorjaarsnota 2014	-€ 26.000
Totaal saldo voorjaarsnota 2014	-€ 42.000

Hieronder volgt een korte opsomming van de belangrijkste mutaties uit deze nota met daarna een korte toelichting. Voor een uitgebreidere toelichting op de mutaties verwijzen wij naar de nota:

Omschrijving	Nadelig	Voordelig	I/S
Verlaging formatie wethouders		€ 8.000	S
4/5 mei viering	€ 10.000		I
Leges algemeen	€ 25.000		S
Onderzoek herindeling	€ 15.500		I
Ondersteuning problematiek aardgaswinning	€ 20.000		I
Gladheidsbestrijding	€ 5.000		S
Combinatiefunctionaris	€ 34.000		S
Bijdrage OV fonds	€ 5.500		S
Extra bijdrage ODG	€ 9.000		S
Bijstelling resultaat Ability		€ 21.000	S
Pacht gronden Folkerda		€ 11.000	S
BTW rioolheffing		€ 75.999	S
Vrijval best. res. bovenwijkse kosten Bedrijventerrein		€ 108.000	I
Effect decembercirculaire op 2014	€ 6.000		I
Fiscaal advies	€ 9.000		I
Ondersteuning IZ	€ 13.000		S
Doorontwikkeling P&O	€ 25.000	€ 18.000	I
Kapitaallasten		€ 17.000	I
Landelijke voorziening WOZ	€ 22.500		I
ICT projecten	€ 37.000		S
Implementatie Wmo software	€ 57.000		I/S
Overige kleinere afwijkingen	€ 7.267		I/S
Totaal	€ 300.767	€ 258.999	
Saldo mutaties	€ -41.768		Nadelig

Verlaging formatie wethouders

Onderdeel van de bezuinigingsmaatregelen die zijn doorgevoerd bij de vaststelling van de begroting 2013 was een verlaging van de wethoudersformatie met 0,25 fte. Deze zou worden gerealiseerd bij de vorming van een nieuw college. Inmiddels is aan dit voornemen gevolg gegeven. Er is bij de vorming van ons college een bezuiniging gerealiseerd van 0,15 fte. Omdat realisatie pas in de loop van 2014 gerealiseerd kon worden, was dit effect pas m.i.v. 2015 geraamd. Het effect voor 2014 is in deze nota opgenomen. In de meerjarenraming is het effect van 0,25 fte bijgesteld naar 0,15 fte.

4/5 mei viering

In het kader van de 4 en 5 mei viering hebben we kosten gemaakt die in de begroting niet waren voorzien. In de gemeente zijn her en der zogenaamde 'Stolpersteine' geplaatst, ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de razzia in onze gemeente in 1944. Ook is er een tentoonstelling ingericht in de noodlokalen van de Togtemaarschool en heeft onze gemeente meegedaan aan het provinciale bevrijdingsfestival.

Leges algemeen

De verwachte opbrengsten van de leges zijn neerwaarts bijgesteld. Daarmee lopen de geraamde leges weer in de pas met de verwachte opbrengsten.

Onderzoek herindeling

Voor het onderzoek met betrekking tot een mogelijke herindeling worden kosten gemaakt. Ons aandeel in deze kosten bedraagt naar schatting € 15.500,--.

Ondersteuning problematiek aardgaswinning

In het perspectief van de aardgaswinning sluiten wij niet uit dat we extra deskundigheid en / of externe ondersteuning moeten inroepen op dit ingewikkelde dossier. Dit ter ondersteuning van ons zelf en in het dienen van de belangen van onze burgers. Daarnaast zal er ook veel ambtelijke inzet noodzakelijk zijn. Dit heeft mogelijk ook gevolgen voor de uitvoering van andere taken.

Gladheidsbestrijding

Onderdeel van het vastgestelde preventieve strooi beleid is de aanschaf van een 'gladheidsmeldsysteem'. De hiermee gepaard gaande lasten worden nu geraamd.

Combinatiefunctionaris

Wij geven in onze gemeente invulling aan de impuls die wij in de algemene uitkering ontvangen voor combinatiefuncties. De uitgaven voor deze functie zijn nog niet opgenomen in de begroting.

Bijdrage OV fonds

Voor de doorontwikkeling van het collectief personenvervoer werken we samen met alle Noord-Groninger gemeenten. De kosten van de projectleider worden gezamenlijk gedragen (OV-fonds). Dit betekent de komende drie jaar een extra bijdrage aan het fonds.

Extra bijdrage ODG

Per 1 januari 2014 is het bevoegd gezag op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van een aantal provinciale inrichtingen overgedragen van de provincie naar gemeenten. Daartoe is het provinciefonds gekort en zijn de middelen overgeheveld naar het gemeentefonds. In Groningen is afgesproken dat de bedragen die gemeenten ontvangen één op één worden doorbetaald aan de Omgevingsdienst Groningen (ODG). Deze mutatie in het gemeentefonds is verwerkt in de december-circulaire. In deze voorjaarsnota is de algemene uitkering bijgesteld op basis van de decembercirculaire. Per saldo betreft dit dus een budgettair neutrale mutatie.

Bijstelling resultaat Ability

Medio mei hebben wij van Ability een voorjaarsbrief ontvangen. Hierin geven zij aan dat het resultaat in positieve zin bijgesteld kan worden met € 162.000,--. Het verwachte tekort komt daarmee op € 580.000,--. Voor Bedum betekent dit dat het geraamde tekort kan worden bijgesteld met € 20.930,--. Ook meerjarig kan volgens Ability gerekend worden met een positiever resultaat van € 200.000,-- per jaar.

Pacht gronden Folkerda

Onze gronden uit het beoogde plan Folkerda zijn voor 4 jaar verpacht; ten opzichte van de raming in de begroting zijn de pachtopbrengsten € 11.000,-- hoger.

BTW rioolheffing

In het nieuwe afvalwaterbeleidsplan, dat eind 2013 door u is vastgesteld, ligt het investeringsniveau voor 2014 hoger dan waarmee in het vorige rioleringsplan en dus in de begroting 2014 rekening is gehouden. Hierdoor wordt er meer BTW toegerekend aan de rioolheffing; dit heeft een positief effect op het begrotingssaldo.

Vrijval bovenwijkse kosten bedrijventerrein Boterdiep

Conform het voorstel dat wij u hebben gedaan in de actualisatie van de grondexploitatie met betrekking tot het bedrijventerrein Boterdiep fase I en II, kan de bestemmingsreserve 'Bovenwijkse kosten Bedrijventerrein' vrijvallen.

Effect decembercirculaire

Op basis van de Decembercirculaire 2013 kan de raming van de algemene uitkering voor 2014 worden aangepast. Het effect voor 2014 is bijna € 6.000,-- negatief. Meerjarig heeft deze circulaire een positief effect; dit is meegenomen in de meerjarenraming.

Fiscaal advies

Door een extern bureau wordt gekeken of er mogelijkheden zijn om op fiscaal gebied te komen tot een hogere teruggaaf van BTW door aanpassing van ons mengpercentage op diverse kosten. Dit bureau zal ons ondersteunen met een BTW analyse, een grondslagendocument en een herrekening van ons mengpercentage. De kosten hiervan bedragen € 8.900,--. De verwachting is dat de terugverdientijd korter dan een jaar is.

Ondersteuning Interne Zaken

De invoering van digitaal en zaakgericht werken is neergelegd bij het taakveld Interne zaken. Om ook de continuïteit bij dit taakveld te borgen is voortzetting van reeds ingehuurde ondersteuning noodzakelijk.

Doorontwikkeling P&O

In 2013 was budget beschikbaar voor het professionaliseren van de sectie P&O die we gezamenlijk uitvoeren in BMW verband. Dit bedrag is niet volledig besteed in 2013. De stuurgroep BMW heeft besloten om dit bedrag beschikbaar te stellen/houden in 2014.

Kapitaallasten

Als gevolg van een hogere stand van de algemene reserve dan waar we bij de begroting vanuit zijn gegaan, is er sprake van een hogere bespaarde rente op eigen financieringsmiddelen. Deze 'fictieve' rente wordt toegevoegd aan de reserves. Deze extra geraamde dotatie betekent uiteraard een extra last in de gemeentelijke exploitatie. Tevens is er sprake van onderuitputting op de kapitaallasten. Uiteraard zijn niet alle investeringen die voor 2013 stonden geraamd, gerealiseerd. Daardoor is de stand van de activa lager dan geraamd en dus vallen de kapitaallasten lager uit dan geraamd. Per saldo betekent dit een voordeel van ruim € 17.000,-- op de kapitaallasten.

Landelijke voorziening WOZ

Gemeenten zijn wettelijk verplicht om aan te sluiten op de zogenaamde Landelijke Voorziening WOZ (LV-WOZ). Om deze koppeling tot stand te brengen dienen de gegevens van een goede kwaliteit te zijn. Ook vraagt dit softwarematige aanpassingen van ons WOZ-systeem.

ICT projecten

Door onze gezamenlijke BMW-I&A afdeling is een inventarisatie opgesteld van ontwikkelingen waaraan de komende periode gewerkt moet worden. Het merendeel van de onderwerpen is al in de begroting meegenomen. Een aantal projecten voor Bedum is nog niet geraamd, te weten de aansluiting bij het Nieuw Handelsregister, prefill van digitale formulieren op onze website, invoering van E-herkenning en de aanschaf van een gravenadministratie.

Implementatie Wmo software

Voor de uitvoering van de WMO is in BMW verband een nieuwe applicatie aangeschaft. Daarbij is aangesloten bij het pakket dat reeds in De Beurs wordt gebruikt voor Sociale Zaken (Civision WIZ (Werk, Inkomen en Zorg)). De oude applicatie was afgeschreven en werd niet meer ondersteund.

Voor een totaal overzicht van de mutaties van de voorjaarsnota verwijzen wij u naar blz. 32 van de voorjaarsnota.

Meerjarig financieel beeld

De meerjarenraming in de begroting 2014 gaf, zonder in te zetten maatregelen, een structureel negatief saldo van ruim € 695.000 voor 2018. Dit tekort kon worden opgevangen met de lijst met maatregelen die u bij de begroting 2014 heeft vastgesteld. Uitgaande van de in de voorjaarsnota bijgestelde ramingen en de aangegeven mutaties in de ontwikkelingen voor de komende jaren, krijgen we het volgende beeld voor 2018:

Structureel saldo 2018 in begroting 2014	-€ 695.000
Structureel saldo voorjaarsnota 2014	-€ 16.000
Structurele gevolgen kadernota	€ 156.000
Bijgesteld structureel saldo 2018	-€ 555.000

Voor een totaaloverzicht van de meerjarenramingen verwijzen wij u naar hoofdstuk 4 van de voorjaarsnota.

Beleidswensen

Naast de hierboven weergegeven mutaties hebben we reeds een aantal jaren melding gemaakt van een aantal wensen, waarvoor nog geen financiële ruimte is gevonden. Het betreft o.a. de reconstructie van de Waldadrift, natuurvriendelijke oevers, verharding wegbermen, vervanging openbare verlichting, de ontsluiting van Bedum en het herstel van kademuren en betonnen damwanden. Van deze wensen is een aantal inmiddels concreet ingevuld. De verharding van wegbermen zijn gerealiseerd met de reconstructie van de buitenwegen; in 2013 heeft u het vervangingsplan openbare verlichting vastgesteld, de middelen voor een ontsluitingsweg zijn gereserveerd en het wegenbeheersplan met daarin o.a. de reconstructie van de Waldadrift en de Vliet is in de besluitvormende fase. De overblijvende wensen hebben we vooralsnog niet meegenomen in deze voorjaarsnota en kaderstelling voor de begroting 2015.

Risico's en onzekerheden

De nu voorliggende concept meerjarenraming bevat echter nog wel een aantal onzekerheden. Het is heel goed mogelijk dat deze moet worden bijgesteld. Een aantal van deze punten leggen wij hierbij aan u voor.

Mei- en Septembercirculaire

We weten uiteraard nog niet wat de mei- en septembercirculaire ons gaan brengen. We hebben echter de gewoonte deze nog mee te nemen in de op te stellen begroting van het nieuwe jaar. Dit zal nog enige verschuiving teweeg brengen. Daarom leggen wij u in september een kadernotitie voor, die de basis vormt voor de op te stellen begroting 2015.

Decentralisaties van het Rijk naar de gemeenten

Tussen het Rijk en de gemeenten zijn afspraken gemaakt over het overhevelen van taken. Het betreft de invoering van de Participatiewet, de overheveling van taken van de AWBZ naar de WMO, de invoering van de nieuwe Jeugdwet en de invoering van Passend Onderwijs. Over de meeste onderwerpen is de parlementaire behandeling nog niet afgerond. Om de taken goed over te nemen zijn de voorbereidingen bij gemeenten en provincies in volle gang. Globaal gaat het om de volgende onderdelen:

- Overheveling van begeleiding, ondersteuning en verzorging uit de Awbz per 2015 naar de Wmo. Vanaf 2014 vervalt bovendien de aanspraak op dagbesteding en wijzigt de aanspraak op persoonlijke verzorging;
- De uitvoering van de Participatiewet vanaf 2015 (voor WWB, voormalig Wajong en Wsw);
- De gemeenten worden per 1-1-2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Het gaat hier om de provinciale jeugdzorg, de jeugdbescherming en -reclassering, de jeugd-ggz en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd.

De veranderingen gaan gepaard met forse kortingen op het budget wat door het Rijk hieraan wordt besteedt. Op de Awbz structureel 1,7 miljard, op de Participatiewet 1,8 miljard. En op de jeugdzorg 450 miljoen.

Gemeenten krijgen er de komende jaren dus belangrijke en omvangrijke taken bij. De gemeenten hebben het voortouw en een eigen verantwoordelijkheid bij decentralisatie van deze taken. Het merendeel van deze taken zullen gemeenten op lokaal niveau uitvoeren, vaak in clusterverband, regionaal of provinciaal. Daarvoor moeten gemeenten op bestuurlijk, ambtelijk en financieel gebied samenwerken. Alleen op die manier kunnen gemeenten hun nieuwe verantwoordelijkheden adequaat invullen en hun taken goed uitvoeren. Dit legt een fors beslag op de inzet van de gemeentelijke organisaties. Er zijn inmiddels stappen gezet voor de inrichting van de samenwerking. Belangrijke punten hierbij zijn bijvoorbeeld de financiële risico's en opdrachtgeverschap.

Bedacht moet worden dat het Rijk eisen koppelt aan de decentralisaties die ze zelf moeilijk of niet kunnen waarmaken. Daarbij wordt er zoals hiervoor geschetst door het rijk een forse efficiencykorting op de nu beschikbare middelen toegepast. Er wordt in regionaal verband reeds druk gewerkt aan de voorbereidingen:

- Provinciaal is de stuurgroep Jeugd druk bezig m.b.v. een programmamanager de overgang van de Jeugdzorg voor te bereiden. Ook het bestaande Centrum voor Jeugd en Gezin krijgt daarbij een belangrijke functie.
- Voor de overgang AWBZ - WMO is een werkgroep bezig de mogelijkheden voor een maatwerkvoorziening van de Huishoudelijke Hulp te onderzoeken om zodoende de korting op de Wmo op te vangen.

Duidelijk is dat de decentralisaties naast financiële gevolgen ook grote organisatorische consequenties voor de gemeenten zullen hebben.

Wet BUIG

In 2013 was een forse stijging van het aantal bijstandsccliënten te zien. Het lijkt goed mogelijk dat het geraamde tekort naar boven moet worden bijgesteld. Voorlopig wachten we de ontwikkelingen in de loop van dit jaar af. Indien noodzakelijk, dan zullen we bij de begroting 2015 de ramingen bijstellen.

Gevolgen aardgaswinning

De gevolgen van de aardgaswinning worden binnen onze organisatie steeds meer voelbaar. Op verschillende terreinen wordt ambtelijke inzet verlangd. Er worden plannen gemaakt in het kader van de leefbaarheid, er wordt bemiddeld in individuele gevallen en ook op andere terreinen is bestuurlijke en ambtelijke inzet noodzakelijk.

Mogelijke herindeling

Onderzoeken in het kader van een mogelijke herindeling leggen de nodige druk op onze ambtelijke organisatie. Dit staat op gespannen voet met de vele ontwikkelingen die de komende jaren door de gemeenten moeten worden vormgegeven. Uiteraard moet daarnaast ook het reguliere werk doorgang vinden.

Voorgesteld wordt:

1. De structurele en incidentele mutaties in de voorjaarsnota vast te stellen;
2. De kaders voor de begroting 2015 middels een aanvullende notitie in de raad van september vast te stellen;
3. Rangorde aan te geven in de lijst met bezuinigingsmaatregelen.

Bedum, 27 mei 2014

Burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum,

De secretaris,

R. Wiltjer

De burgemeester,

drs. H.P. Bakker